

Garbis Altınoğlu: Sevan Nişanyan Gibiler

Posted on 26/01/2017

Deđerli kardeşim Sait Çetinoğlu bundan tam bir yıl önce Sevan Nişanyan hakkında bir yazı ("[Sevan Nişanyan gibiler vazgeçilmez olmalıdır!](#)") kaleme almıştı. (Ekte Sait'in bu yazısını sunuyorum.) O bu yazısında haklı olarak, aldığı cezaların toplamı 17 yılı bulan "Sevan'ın tutsaklığı ile Soykırım'ın 100. yılı"nın "doğrudan ilişkili" olduğunu belirtmişti. Şirince köyünde yaptığı/ restore ettiği yapıların imara uygun olmadığı gerekçesiyle cezaevine konulan Sevan daha sonra da Hz. Muhammed'e hakaret ettiği gerekçesiyle yeni bir cezaya çarptırılmış bulunuyor.

Sevan'ın tarih, kültür, mimarlık vb. alanlarında yaptığı çalışmaları anımsatan Çetinoğlu bu yazısında daha da üzücü bir hususa, Türkiye'deki ve dünyadaki Ermeni kuruluşlarının bu konuya ilişkin duyarsızlığına değinmiş ve bunu şöyle örneklemişti:

"... şimdiye kadar, Armenian Council of Europe ve Belçika Demokratik Ermeniler Derneđi dışında Ermeni kuruluşlarından Sevan'a dair bir duyarlılık göremedik."

Sait'in bu önemli yazısında katılmadığım bazı noktalar da var. O burada önce; Cezayir'in bağımsızlığıyla Küba devriminin aşağı yukarı aynı tarihlerde gerçekleştiğine, bu iki ülkenin yeni liderleri arasında sıkı bir dostluk ve ekonomik yardımlaşma oluştuğuna değiniyordu. Sait daha sonra, yeni Cezayir'in lideri Ben Bella'nın, Bumedyen tarafından askeri bir darbe ile devrilerek cezaevine konduğunu ve Che'nin Bolivya'da öldürülmesini izleyen yıllarda da iki ülke arasındaki dostça ilişkilerin ve karşılıklı ziyaretler devam ettiğini anımsatıyordu. Sait'in anlattığına göre,

"Bunların birinde, Fidel Castro Bumedyen'in misafiridir ve bir devlet çiftliğini ziyaret

ediyordur. Çiftliğin bitişiğindeki cezaevinde Ben Bella tutsaktır. Castro, Ben Bella'yı değil ziyaret, hatırlamadan oradan ayrılır." Kastro Ben Bella'yı anımsamıştır mutlaka; Sait'in, Küba liderinin böyle bir ziyareti gerçekleştirmeksizin Cezayir'den ayrıldığı yolundaki savını sağlam kaynaklara dayandırdığından kuşkulanan için bir neden görmüyorum. Sait Fidel Kastro'nun bu davranışını eleştirirken şunları da söylemişti:

"Bir dostum Yerevan'da tutsakken ben Yerevan'a gitmedim. Zira Castro'nun durumuna düşer, dostumu ziyaret etmeden geri dönmek zorunda kalır, kendimi kötü hissederdim."

Burada Sait'ten ayrılıyorum. Sait'in davranışıyla Kastro'nun davranışı farklı nitelik taşımaktadırlar; dolayısıyla karşılaştırılabilir değildirler. Sait devrimci bir birey olarak bir dostunun haksız yere cezaevinde tutulduğu koşullarda Yerevan'ı/ Ermenistan'ı ziyaret etmemeyi seçebilir; ama ABD'nin ve Kübalı karşı-devrimcilerin ambargo ve saldırı tehdidi altındaki Küba'nın lideri Kastro'nun böyle bir seçim yapma lüksü yoktu ve olamazdı. 1959 devrimini izleyen yıllarda Küba liderlerinin ve halkının temel görevi yıkılan eski rejimin temsilcilerinin ya da yeni Batistaların ABD süngüleri, bombaları ve yıkıcı etkinliklerinin açtığı yoldan geri gelmesini önlemek ve devrimci rejimin ayakta kalmasını sağlamaktı. Bu da Küba'nın, ABD ve uşaklarının uyguladığı izolasyonu kırmasından geçiyor ve bu ülkeye petrol sağlayan Cezayir gibi bağlaşıklarıyla ilişkilerini sürdürmesini gerektiriyordu. Küba'nın, başında Bumedyen'in bulunduğu Cezayir'le ilişkilerini kesmesi ancak, Bumedyen ve ardıllarının Küba'ya karşı düşmanca bir tutum alması, Cezayir'in ABD ve uşaklarının izolasyon ve ambargo politikasına katılması ve pro-empyrialist bir siyasal çizgi izlemesi halinde gerekli ve doğru olurdu.

Dostum Sait Çetinoğlu'nun bu yazısında, Ermeni halkının yüzkarası Etyen Mahçupyan'ın, "Sevan Nişanyan diye bir adam" başlıklı makalesine göndermede bulunmasını da doğru bulmadım. Mahçupyan kim? O, kalemini ve kişiliğini AKP ve Türkiye gericilerinin hizmetine sunmuş, babasına benzettiği (1) Tayyip Erdoğan'ı yıllardır övüp göklere çıkarmış, ezilen Kürt halkına ve Türkiye ve Kürdistan'daki ilerici ve demokratik muhalefete karşı Türkiye

Cumhuriyeti'ni savunmuştu. Bu sefil kişi; Suriye halklarının katili olan İslami terör gruplarını desteklemiş, savaş ve terör yoluyla Suriye'de ve Ortadoğu'da Türk gericiliğinin hegemonyasını, yani bir yeni Osmanlı İmparatorluğu kurmak için çırpınmış olan eski başbakan Ahmet Davutoğlu'nun başdanışmanlığını yapmıştı. Dahası Mahçupyan Osmanlı devletinin Ermeni jenosidinden sorumlu olmadığını bile ileri sürebilmiş ve Birinci Dünya Savaşı'nın yarattığı "uygun" koşullar altında jenosit sürecine girildiğini belirttikten sonra şöyle diyebilmişti:

"Bu tespite karşılık olayın ne devleti ne de Müslüman/ Türk cemaati mahkum etmeye yeterli olmadığı da apaçıktır." (Bir zamanlar Ermeniler vardı!..., Birikim 193-194, s. 34) Ve tabii bu kişinin Erdoğan ve Davutoğlu gibi efendileri, basında görev yapan uşakları aracılığıyla Sevan'ın siyasal/ ideolojik lince tabi tutulmasından ve cezaevine konmasından da doğrudan sorumluydular.

Öte yandan bazı okurlarım da benim Sevan Nişanyan'a sahip çıkmamı yadırgayabilir, bunu gereksiz ya da yanlış bulabilirler. Hatta böyle davranmakla benim örtük bir Ermeni milliyetçiliği yaptığımı bile düşünebilirler. (Ve böylece "suç"larıma, Kemalizmin yanısıra Ermeni milliyetçiliği de eklenmiş olur!) Evet, dünya görüşlerimiz ve siyasal çizgilerimiz açısından Sevan'la benim hemen hemen tümüyle karşıt konumlarda olduğumuz doğrudur. Hatta Türkiye'de ezilen sınıfların sömürü ve zulümden kurtuluş savaşımının gelişeceği koşulların Sevan gibi aydınları karşı-devrim kampında yer almaya iteceği kanısında olduğumu da söyleyebilirim. Ama bu onun haksız yere cezaevine konmasına, mimarlık, dilbilim, tarih vb. alanlarında önemli başarılarla imza atmış bulunan ve Türkiye'nin kültürel gelişimine daha da büyük katkılar yapma potansiyeline sahip bu seçkin aydınının bir susku komplosuna kurban edilmesi karşı sessiz kalabileceğim ya da kalınabileceği anlamına gelmez. Marks'ın en büyük üretici gücün emekçi insan olduğu yolundaki sözlerinin ruhuna uygun olarak bir ülkenin ya da toplumun gerçek gelişmişlik ölçüsünün onun, aydınlarına verdiği değer olduğunu belirtmenin hiç de bir abartı olmadığını söyleyebilirim.

NOTLAR

(1) Mahçupyan, 8-9 Eylül 2014'te internethaber'de yayınlanan mülakatında Erdoğan'a olan yakınlığını şu sözleriyle itiraf etmişti:

“Erdoğan'ın insan olarak sevilebilir bir karakter olduğunu düşünüyorum. Burada başka yerde söylemediğim bir şeyi çok açık olarak söyleyeyim, Erdoğan, karakter olarak babama çok benziyor.

“Benim bildiğim bir yapı bu ve iç dünyasının sağlam ve temiz olduğunu düşünüyorum. Dürüst olduğunu düşünüyorum, kendisi gibi olduğunu düşünüyorum...”

Mahçupyan, her açıdan eşitsiz koşullarda yapılan ve asla adil olmayan 1 Kasım 2015 genel seçimlerinin ardından kaleme aldığı “Osmanlı tokadı” başlıklı yazısında AKP'nin seçim zaferini kutlamakta hiçbir sakınca görmüyordu. Ve tabii o, “Osmanlı tokadı” metaforunun, Ermeni halkı da içinde olmak üzere, yüzyıllar boyunca Osmanlı zulmü altında yaşayan Balkanlar, Anadolu, Ortadoğu ve Kuzey Afrika halklarının kollektif belleğinde nasıl bir çağrışım yapacağını çok iyi biliyordu.

Kaynak: gelawej.net

Diğer Yazıları: <https://tarihvetoplumlar.com/garbis-altinoglu/>